

Η Κάτια Γέρου επί σκηνής σε φιλμικό ρόλο της Σοφίας Λόρεν («Μια ξεχωριστή μέρα» του Σκόλα)

Tης ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ

Tι είναι ο φασισμός; Μα ο γκροτέσκο διαχωρισμός των ανθρώπων σε αναλώσιμους –όπως η οικογένεια από τη Συρία που θαλασσοπνύγηκε– και σε εκλεκτούς –όπως ο τροίκανός που πάτε για σκι, κι όταν επιστρέψει θα πει το «χρονό» του κι εμείς θα κρεμαστούμε απ' τα χείλη του και θα τρέμουμε σα θα γλιτώσουμε τα σπίτια και τις συντάξεις μας», λέει με αγανάκτη στη Κάτια Γέρου, η οποία, σε μια συγκινητική, ωριμη, «γάινη» ερμηνεία, ενσαρκώντας την αστοχειώτη, αγαθή Αντονιέτα, κινηματογραφικό ρόλο που υποδύθηκε η Σοφία Λόρεν, δίπλα στον Γκαμπριέλε-Μαρτσέλο Μαστρογιάννι, στο «Μια ξεχωριστή μέρα» του Ετορε Σκόλα.

Η θεατρική μεταφορά της κλασικής πλέον ταινίας, που μιλάει για την ποίηση που μπορεί να έχει η ζωή ακόμα και μέσα στο κέλυφος της αποπνικτικής μεγάλης βαριάς ιστορίας, όπως ο φασισμός πάντας αποδεκτός απ' την ευρεία βάση της πατακίας κοινωνίας, παρουσιάζεται στο θέατρο «Scrow» (με τη σκηνοθετική υπογραφή του Βασίλη Νικολαΐδη).

1938. Οι δρόμοι της Ρώμης είναι πλημμυρισμένοι από τα στήριγμα των Ρωμαίων πολιτών που θέλουν να πανηγυρίσουν για την επισκεψή του Χίλτερ στο σύμμαχο Ντούτσε. Ο Γκαμπριέλε (στο «Scrow» την υποδύεται ο Νίκος Νίκας) διώκεται λόγω της ομοφυλοφιλίας του και των αντιφασιστικών πολιτικών πεποιθήσεών του. «Οι αθλιότητες που μπορεί να επινοήσει το τυφλωμένο μυαλό των ανθρώπων δεν έχουν τέλος. Και τότε και τώρα και πάντα», διαποτώντει η πθοοτούσα.

Μέσω της Αντονιέτας, αγράμματης μπέρας έξι παιδιών, που λατρεύει τον Μουσολίνι, μιας λαϊκής γυναίκας «λυπημένης και καταπιεσμένης, αλλά ταυτόχρονα με απίστευτη συναίσθηματική ευφύτα και ευαισθησία», ο Σκόλα, υποστηρίζει η Κάτια Γέρου, μιλά «για το μέσο ανθρώπου που εύκολα μπορεί να πλανηθεί και να ποτέψει σ' έναν δικτάτορα, να γίνει οπαδός, παρ' όλο που η φύση του είναι καλή και ευγενική. Και βέβαια ο Σκόλα συνδέει αυτήν την ευποτία με την έλλειψη παιδείας».

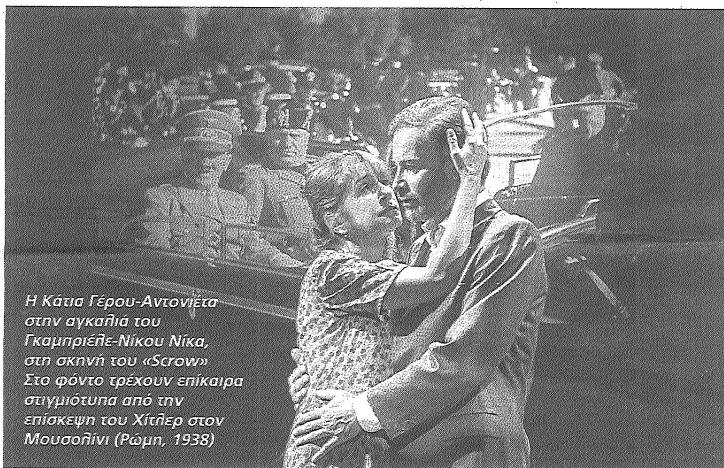
– Τι είναι αυτό που τελικά συνδέει αυτούς τους τόσο διαφορετικούς ανθρώπους, κυρία Γέρου;

«Η μονάχιά τους. Η απελπισμένη τους ανάγκη για επικοινωνία, που τους κάνει τόσο διαθέσιμους και ανοιχτούς, ώστε μέσα σε μια μέρα όλα τους τα ταμπού να καταρρεύσουν μ' έναν εικωφαντικό και θριαμβευτικό θύρωμα».

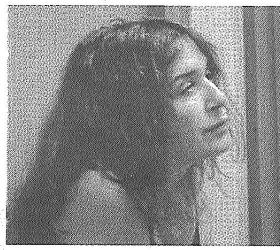
– Ποιτικά πώς συνδέεται το έργο με το παρόν; Το 1938 το να είσαι φασίστας είναι ο κανόνας. Σήμερα είναι το πρόβλημα;

«Υπάρχει κοινό σημείο: και τότε και τώρα θριαμβεύουν οι δυνάμεις του κακού. Ο φασισμός πάει πιο πέρα απ' τη συγκεκριμένη ιδεολογία του. Η ιστορία του Σύρου πατέρα με τα τέσσερα παιδιά του που πνίγηκαν στη Λευκάδα είναι η νίκη ενός ευρύτερου φασισμού που απλώνεται σαν διλη-

«Ο φασισμός απλώνεται σαν δηλητήριο στην Ευρώπη»

Η Κάτια Γέρου-Αντονιέτα στην αγκαλιά του Γκαμπριέλε-Νίκου Νίκα, στη σκηνή του «Scrooge». Στο φόντο τρέχουν επίκαιρα στιγμιότυπα από την επισκεψή του Χίλτερ στον Μουσολίνι (Ρώμη, 1938)

Αν ζύσε σίμερα ο Κάλβος (που έγραψε «Καλίτερα, καλίτερα διασκορπισμένοι οι Έλληνες (...) ψωμοζητούντες πάρα προστάτας 'νάχωμεν»), θα τον περιλάμβαναν τα πρωτάρικα και θα τον εξευτέλιζαν. Θα του λέγαν «είσαι προδότης και υπερβολικός»

τάριο στον πλανήτη και δημιουργεί κοινωνίες χωρίς κανόνες, χωρίς θικίαν».

– Τι σας φοβίζει περισσότερο μέσα σε μια κοινωνία, όπως η ελληνική, που εκφεύγεται ραγδαία; Η βία που συγιοβράζει φτάνοντας κατα φονικά; Τα ποσοστά της Χρυσής Αυγής που δεν πέφτουν; Η κρατική βία; Η καταστολή; Η εγκληματική ανικανότητα των κυβερνώντων; Η αιτιωρόστα τους;

«Η αιτιωρόστα των εκάστοτε κυβερνώντων. Κι όχι για λόγους εκδίκωσης. Άλλα για το πώς θα σχεδιαστεί το οποιοδήποτε μέλλον αυτής της χώρας. Ποιος χρέωσε και τι τρισέγγονά μας; Γιατί δανειστήκαμε υπέροχη ποσά; Πού πήγαν τα χρήματα των δανείων; Μιλώ, δηλαδή, για το στοιχειώδη

λογιστικό έλεγχο. Από όσα που παραθέσατε αυτό που με φοβίζει πολύ περισσότερο είναι ο αριθτός βίος».

– Τι εννοείτε;

«Ζούμε επτά, οκτώ, εννιά δεκαετίες, αν είμαστε τυχεροί. Τόσο λίγος χρόνος, τόσο λίγοι! Σ' αυτό το διάστημα πρέπει να πάω στο συσσίτιο για το φαΐ μου, στο κοινωνικό ιατρεί για τα φάρμακα μου και τα παιδιά μου να ξενιτευτούν; Ποιοι έκαναν αυτό το σχεδιασμό και πώς κοιμούνται τα βράδια; Αγαπούσα το κειμώνα από παιδί, όπως και τη βροχή. Ισος επειδή στο Αγρίνιο, όπου γεννήθηκα, έβρεχε συνέχεια, τώρα με τρομάζει να σκέφτομαι τα σλίπτινγκ μπαγκ κάτω από τα υπόστεγα.

»Και κάτια ακόμα. Με τρομάζει να «χρωστάω». Σκέφτομαι τον ιδρυτή της σχολής του Σικάγου, τον Φρίντμαν, που και Νόμπελ πήρε και προσωπικός φίλος του Πινοκού πάντα και τον πλανήτη καταχρέοσε και φωτοχρόποτε με τις θεωρίες του περί ελεύθερης αγοράς. Και σκέφτομαι τις γιαγιάδες και προγιαγιάδες μας που πλένοντας σκάλες και μποντούντας τα πόδια πέρα απ' το πάλωμα – τι απίστευτα ποιητικά φράστη! – έκπιαν από δυο σπίτια και σπουδάσαν τα παιδιά τους μη χρωστώντας σε κανέναν! Αυτές θα πρέπει να είχαν πάρει το Νόμπελ Οικονομίας κι όχι οι οικονομικοί δολοφόνοι».

– Μετά το ντεν των MAT στην κατάληψη της EPT κάποιοι θυμήθηκαν τα γεγονότα στο Πολυτεχνείο. Δεν είναι υπερβολικό;

«Τα γεγονότα της EPT είναι τρομακτικά. Θυμίζουν λογικές βομβαρδισμών. Επειδή κατά τη γνώμη μου έχεις πρόβλημα –ίσως και πραγματικό – σε ισοπεδών και μετά σε «ανοικοδομώ». Πραγματικά δεν καταδέχομαι να κρίνω ποια σκέψη είναι υπερβολική και ποια όχι. Δεν καταδέχομαι να πάρω «μεζούρα». Υπερβολή είναι αυτά που συμβαίνουν, όχι οι σκέψεις και οι συνειρμοί. Ας θυμηθούμε τον Κάλβο: «Καλίτερα, καλίτερα / διασκορπισμένοι οι Έλληνες / να τρέχουσι τον κόσμον, / με εξαπλωμένη κείρα / ψωμοζητούντες / Πάρα προστάτας 'νάχωμεν'. Ήταν υπερβολικός; Αν ζούσε σήμερα, θα τον περιλάμβαναν τα πρωτάρικα και τα μεσοπεριανάδικα και θα τον εξευτέλιζαν. Θα του λέγαν: «Σαμποτάρεις την προσπάθεια του κράτους να βρει διεθνείς συμμάχους; Είσαι προδότης και υπερβολικός!».

– Το θέατρο έχει κάποια –οποιαδήποτε– δύναμη στους ταραγμένους καιρούς που ζούμε;

«Λέει ο Ταρκόφσκι: «Αν ο τέχνη μπορούσε να αλλάξει τον κόσμο και να τον κάνει καλύτερο, ο κόσμος θα ήταν γεμάτος αγγέλους». Άλλα κυνηγώντας το ανέφικτο, ως ρεαλιστές, ελπίζουμε στις κρυφές δυνάμεις των ανθρώπων που αντιστέκονται στα αυτονόπτα. Όπως ο Ντάριο Φο που διέσχιζε την Ιταλία μιλώντας εναντίου του φασισμού. Ομως το πλήρωσε. Η γυναίκα του Φράνκα Ράμε υπέστη ομαδικό βιασμό από φασίστες. Όπως ένας σπουδαίος Αλγερίνος οκνηθέτης που περιδύνεται στη χώρα του με έργα εναντίου του φονταμενταλισμού και τον δολοφόνουσαν. Όπως ο Πίτερ Μπρουκ που ταξίδεψε από την Αφρική μέχρι το Ιράν, ανανεώνοντας το θέατρο, ή ο Κάρολος Κουν που μέσα στα αποκαθία της χώρας έπριξε ένα θαύμα. Καλό θέατρο προσθέντες, γερούσιο πθωποίος έχουμε. Μπορούμε να κάνουμε την υπέρβαση; Δεν ξέρω, μπορεί. Αν μπούμε σε σχολεία και φυλακές, σε υποβαθμισμένες γειτονιές, αν ανανεώνουμε τα θέματά μας και τη φόρμα μας, τότε το θέατρο μπορεί να έχει δύναμη. Πολλές φορές σκέφτομαι, έχει αυτό που κάνει καμία χρησιμότητα; Με παρηγορεί ποτέ οι σκέψεις μου για την θέατρο να φέρει τα πάνω κάτω και τα μέσα έξω».